

Áfabevallás releváns gép-gép kapcsolat koncepció

(eÁFA M2M rendszer)

TERVEZET

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	4
AZ ADATOK HASZNOSULÁSA	4
CÉL	4
ÜGYFÉLI HASZNOK.....	5
ADÓZÓKRA VONATKOZÓ HASZNÁLATI KÖVETELMÉNYEK	7
A KAPCSOLÓDÁSHOZ IMPLEMENTÁLANDÓ TECHNOLÓGIÁK	7
ÜGYVITELI PROGRAMOKRA VONATKOZÓ TECHNIKAI KÖVETELMÉNYEK	7
1 SZOLGÁLTATÁS ÁTFOGÓ LEÍRÁSA	9
1.1 NAV ADATTÓ (DATALAKE)	11
1.2 EÁFA LEKÉRDEZÉSEK	11
1.3 EÁFA M2M XML ÉS ANNAK FELTÖLTÉSE.....	12
2 NAV ADATTÓ RÉSZEI	12
2.1 ONLINE SZÁMLA API-K ÁTALAKÍTÁSA, BŐVÍTÉSE	12
2.2 OPG NAPLÓÁLLOMÁNY	13
2.3 TERMÉKIMPORT ÁFAADATAI (CDPS ADATOK)	13
2.4 TOVÁBBI ADATOK ELÉRÉSE	14
3 EÁFA LEKÉRDEZÉSI SZOLGÁLTATÁSOK	14
3.1 SZÁMLÁRA VONATKOZÓ ADÓKÓDOLÁSI ÖSSZESÍTŐ	14
3.2 WEBES ÁFAANALITIKA LEKÉRDEZÉSE API-N KERESZTÜL	15
3.3 BEKÜLDÖTT ÁFABEVALLÁS XML LEKÉRDEZÉSE	15
3.4 STANDARD ADÓKÓD API LEKÉRDEZÉSE.....	16
3.5 ÜGYFÉLI SZABÁLYOK FELTÖLTÉSE ÉS LETÖLTÉSE	16
3.6 BEVALLÁS RIPOORT (ÖSSZESÍTŐ) LEKÉRDEZÉSE	17
4 EÁFA M2M XML	17
4.1 STANDARD ADÓKÓD	17
4.2 EÁFA M2M XML FŐ CSOMÓPONTJAI	18
5 EÁFA M2M XML ELŐZETES VALIDÁLÁSA	20
5.1 ERROR VALIDÁCIÓ.....	22
5.2 WARNING VALIDÁCIÓ	22
6 ÁFABEVALLÁS BENYÚJTÁSA	23

Ábrajegyzék

1. ábra: Adózói folyamatok támogatása eÁFA M2M rendszerben	9
2. ábra: Szolgáltatások átfogó folyamata	10
3. ábra: Áfaanalitika XML validáció	21

Kifejezések, rövidítések

Kifejezés	Leírás
API	Alkalmazásprogramozási interfész.
Áfa tv.	Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény.
Áfaanalitika	Jelen dokumentumban az áfaanalitika alatt olyan adott bevallási időszakra vonatkozó kimutatást értünk, amely az alapbizonylatoknak a legfontosabb adatait és további olyan egyedi adatokat is tartalmaz (pl. adómérték, adó kód), amely alapján a jelenlegi bevallásúrlap megfelelő sorához lehet rendelni bizonylati adatokat.
CDPS	Vám-árunyilatkozat feldolgozó rendszer.
eÁFA M2M XML	Az eÁFA M2M XML alatt egy olyan adatstruktúrát értünk, amely a következőket tartalmazza: elszámolt adó, áfaanalitika, jelenlegi áfabevallás lapjain szereplő adatok. Mindezek az adatokat az adóhivatal által definiált adatstruktúrában kerülnek tárolásra.
M2M	Gép-gép kapcsolat.
NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal.
NAV Adattó	Az adóhivatal által elérhetővé tett adatok, amelyek kliens oldalon kerülnek felhasználásra. A NAV Adattóban tárolt adatok nincsenek előfeldolgozva, közvetlenül az adóhivatali forrásrendszerekből származnak.
SAF-T	Standard audit file – tax. Az OECD által kifejlesztett adózási célokat szolgáló adatállomány struktúra leírása. Az adózók nyilvántartási, könyvelési rendszereiből történő struktúrált adatexportálási követelmény leírása, amellyel kapcsolatban a magyar adóhivatal 2020-2021. között ügyfelek bevonásával egy pilot projektet hajtott végre. Az eredményei a https://github.com/nav-gov-hu/SAF-T_HU oldalon találhatók meg.
SHA-512	512 bites Biztonságos HASH algoritmus (Secure Hash Algorithm 3, RFC6234).
SHA3-512	512 bites Keccak titkosítású Biztonságos HASH algoritmus (FIPS-202) ¹
Taxpoint date	Adózási pont az áfa rendszerében: annak az időpontnak a meghatározása, amikor az adott ügylet tekintetében adófizetési kötelezettség keletkezik, vagy amikor él az áfaalany a levonás jogával. A taxpoint date határozza meg, hogy egy adott bizonylat melyik bevallási időszakba esik bele.
Technikai felhasználó	A REST API-n keresztül történő adatszolgáltatáshoz szükséges user, melyet az Elsődleges felhasználó hozhat létre a rendszerben.
Webes áfaanalitika	Az adóhivatal eÁFA felületén az adóhivatali és ügyféli tudásszabályok alapján elkészített áfaanalitika tervezete.
XML	Kiterjeszthető Jelölő Nyelv (eXtensible Markup Language, W3C standard https://www.w3.org/TR/xml/).
XSD	XML -séma definíciós fájl (XML Schema Definition, W3C standard https://www.w3.org/TR/xmlschema11-1/).

¹ <https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/FIPS/NIST.FIPS.202.pdf>

BEVEZETÉS

Jelen dokumentum célja, hogy az adóhivatal áfabevallás releváns gép-gép kapcsolatával kapcsolatos elképzeléseket, terveket összefoglalja és megossza a vállalkozásokkal, könyvelőkkel, adótanácsadókkal és szoftverfejlesztőkkel. A dokumentumnak nem célja a teljes specifikáció meghatározása, kizárólag az alapvető koncepciónak az ismertetése.

Jelen dokumentum kizárólag a gép-gép kapcsolaton keresztüli adóbevallás benyújtási folyamatnak a koncepcionális javaslatát tartalmazza. A dokumentum egy olyan tervezet, melytől a kialakításra kerülő rendszer a beérkezett javaslatok figyelembevételével akár lényegesen különbözhet. A dokumentumban foglaltak nem minősülnek az adóhivatal jövőbeni fejlesztéseivel kapcsolatos döntésnek. A dokumentum célja a gép-gép kapcsolaton keresztüli adóbevallás benyújtási folyamat elképzelésének fejlesztőkkel, adózókkal való ismertetése.

A dokumentum a GitHub fórumon kerül publikálásra. A dokumentumban foglaltakkal kapcsolatos javaslatokat, véleményeket az adóhivatal 2022. szeptember 30-ig várja.

Az adatok hasznosulása

Az itt vázolt koncepció alapján az adózók adminisztratív kötelezettségének teljesítését a NAV a megfelelő adatok hozzáférhetővé tételével segíti, támogatja. Az adatok konkrét hasznosításához az adózó oldaláról megfelelő szoftver szükséges, amit a piaci szereplők fejlesztenek és igazítanak a konkrét adózók igényeihez, sajátosságaihoz. A koncepció alapvetése, hogy a könyvelők egy felületen, egy programban dolgoznak, ez pedig a saját könyvelőprogramjuk. Ezért az adóhivatal feladata, hogy megfelelő interfészeket alakítson ki a programok felé és az ügyféli környezet számára a megfelelő adatokat elérhetővé tegye.

Az eÁFA szolgáltatáscsomagként jelenik meg, a szolgáltatáscsomagnak van felületi és gép-gép kapcsolati lába. Az adózók, ügyfelek döntése, hogy ezen szolgáltatáscsomagból mit vesznek igénybe és milyen célra veszik igénybe. Az adóhivatali oldalról igyekszünk minél több felhasználási igényhez az infrastruktúrát biztosítani, a felhasználás módja, technikája ügyféli oldalon történik. A jelenlegi koncepció kizárólag annyiban jelent kötelezettséget, hogy ha az adott ügyfél szeretné használni az M2M egy-egy szolgáltatását, akkor megjelenhetnek a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos kötelező eljárások, szabványosított megoldások. Ezen kötelezettségek azonban nem globálisak, kizárólag a szolgáltatás igénybevételére vonatkoznak.

Cél

Az adózók, az adózók nyilvántartásait vezető könyvelők jellemzően jelenleg is használnak könyvelő programokat, vagy akár komplex vállalatirányítási rendszereket. Ezen programok és rendszerek már jelenleg is kapcsolódnak az Online Számla rendszerhez, valamint számos analitikát is készítenek. A cél, hogy azon könyvelők, adótanácsadók számára, akik ezen programokat használják, a saját szoftvereikben elérhetővé váljanak olyan adatok, amelyek a jogkövetésüket tudják támogatni, az adminisztrációs hibákból származó kockázatokat csökkenteni.

Az adóhivatal az áfabevallás rendszerét digitális megoldásokkal kívánja bővíteni. Az áfabevallások digitalizációjával kapcsolatban két, egymástól független, bizonyos szinten átjárható, de kimenetében és összefüggésében teljesen azonos megoldást dolgoz ki:

1. NAV rendelkezésére álló adatok felhasználásával webfelületen keresztüli bevallásbeadás
2. Gép-gép kapcsolaton keresztüli áfabevallás: az áfaanalitika és a bevalláshoz nélkülözhetetlen adatok XML-ben történő összeállítását és gépi úton történő benyújtását jelenti.

A webfelületen történő bevallástervezet kijánlása a NAV rendelkezésére álló adatok megismerését és szerkesztési lehetőségét jelenti, amely független folyamat az M2M rendszertől. A két rendszer között annyi kapcsolat azonban van, hogy az M2M rendszerben feltöltött adatok a webfelületen definiált táblázatok és kimutatások formájában elérhetők. A gép-gép kapcsolaton keresztüli adóbevallás benyújtása kizárólag API kommunikáción keresztül valósul meg.

A két szolgáltatás között további átjárhatóságot is biztosítani szükséges az önellenőrzések esetén. Amennyiben az ügyfél M2M adja be az adóbevallását, lehetőséget kell adni ugyanezen bevallás felületen történő önellenőrzésére.

A gép-gép kapcsolaton keresztüli áfabevallás benyújtási folyamat célja, hogy az adózók a saját ügyviteli rendszereikbe tudjanak a bevallás elkészítéséhez hasznosítható adatokat importálni az adóhivatali rendszerből, valamint az ügyviteli rendszereik az áfabevallás beadását akár gép-gép kapcsolattal el tudják végezni úgy, hogy ne legyen szükséges adóhivatali felületet igénybe venniük. Cél továbbá a gépi áfabevallás adattartalmának részletesebbé tétele úgy, hogy a bevallást egyben áfaanalitikaként is használni tudja az adózó és a NAV. Amennyiben az ügyfél M2M kapcsolaton keresztül nyújtja be az áfabevallását, akkor adóellenőrzésnél az adóhivatal már nem fogja kérni tőle az áfaanalitikát. Tehát célok között szerepel a jelenleg adatszinten nem szabályozott áfaanalitika strukturális definiálása. Az adózók számára tehát ennek az áfabevallási rendszernek a használata adóellenőrzési adminisztrációs csökkenéssel is járhat.

Ügyféli hasznok

Az M2M kapcsolaton történő kommunikáció nem jelent az adózók számára kötelezettséget, ugyanakkor a használata számos előnyt rejthet az adózók számára. Mindez azt jelenti, hogy az M2M kapcsolatnál szolgáltatásról beszélünk, melynek lehetnek feltételei (pl. áfaanalitika XML előállítás, kommunikáció kialakítása). Ezen feltételek azonban nem jelentik azt, hogy az adózók számára a nyilvántartások vezetésére vonatkozóan új kötelezettségeket akarunk megállapítani, hanem a szolgáltatások használatához szükséges keretszabályokat jelentik.

Az egész eÁFA M2M legfontosabb felhasználói körét a könyvelők képezik. A könyvelő elsősorban az API-n keresztül a saját szoftverébe letöltött adatokon keresztül profitál az eÁFA, az Online Számla és az Online Pénztárgép rendszerből. A teljes ügyviteli folyamat digitalizációjához és egyszerűsödéséhez jelentős hozzáadott értéket adhat az eÁFA rendszer és a mellette élő IT ökoszisztéma.

Az eÁFA M2M használatához **a szoftverfejlesztők kulcsszereplők.** Tőlük függ, hogy az egyes szolgáltatásokat implementálják, vagy hogyan implementálják a saját szoftvereikben. Adóhivatali oldalról kapukat nyitunk meg a könyvelő szoftverekhez, ügyviteli rendszerekhez. Az a döntés, hogy az adatokat milyen folyamatban hogyan hasznosítják, a szoftverfejlesztőktől is függ. A szoftverfejlesztők érdeke is, hogy az eÁFA M2M kapcsolatot kialakítsák és használják, mivel egyértelmű ügyféli igényné fog válni. A piaci megoldások nagy eséllyel nagyobbak lehetnek annál, mint amit jelenleg elképzelünk. A szoftverfejlesztők általi implementációk egyértelműen az ügyfelek számára jelentős hasznokat fognak jelenteni. Az eÁFA M2M esetében a felhasználók az adóhivatali rendszert közvetetten fogják használni, így minden ügyféli előny közvetett módon jelenik meg.

Az ügyfelek (adózók, adótanácsadók, könyvelők, könyvvizsgálók) számára látható hasznok a következők lehetnek:

- a) A letöltött adatok jelentős hozzáadott értéket jelentenek a könyvelésének ellenőrzésére, az adminisztratív hibák feltárására.
- b) A számlaadat-szolgáltatás warning figyelmeztetései vevői oldalon történő elérhetővé tételével már a számlafeldolgozás során fel tudjuk hívni a figyelmet az adatszolgáltatás vagy a számla adattartalmi hibáira. Ezáltal a könyvelőnek is könnyebbé válik a hibák kiszűrése, a nem megfelelő adattartalmú bizonylatok értékesítővel történő átbeszélése.
- c) Az áfabevallási folyamata a jelenleginél sokkal egyszerűbbé válik, mivel nem kell az áfa analitikáját az áfabevallásba átforgatni, és esetenként félig manuálisan az M-lapokat feltölteni.
- d) A standard adó kódok használatával azok a könyvelők, adótanácsadók is sokat profitálnak, akik az ügyfelek könyvelési rendszereiből készítenek áfabevallást. Az ügyfél által használt adó kódoknak a standard adó kódokkal történő megfeleltetését követően viszonylag egyszerűen, gyorsan és pontosabban fogják tudni az áfabevallást beadni.
- e) A koncepció alapján lehetőséget teremt az adóhivatal arra is, hogy egy áfaanalitikát a könyvelő előzetes kontroll alá vesse. Ezen kontrollon lefutnak azok az automatikus validációk, amelyek eredményeként a könyvelő el tudja kerülni az olyan jellegű adminisztratív hibákat, amelyeket a bevallásúrlap adatai alapján nem lehetséges feltárni (pl. az áfaanalitikába hibás számlaadatok kerültek bele, a bizonylaton áthárított adót többször helyezte levonásba, érvénytelenített számla alapján érvényesít levonási jogot stb.).
- f) Az adófolyószámla adatok letöltésével könnyebbé válik a sok kisvállalkozás részére könyvelők esetében az ügyfelek adófizetésének ellenőrzése. Jelenleg, ha a könyvelő meg akarja nézni, hogy az ügyfelei befizették-e a bevallott adó összegét, akkor egyenként tudja csak lekérdezni ügyfeleinek az adófolyószámláját. Az API használatával megvalósítható, hogy a könyvelő az összes ügyfele adófolyószámlájának egyidejű, egyszerű lekérdezésével tudja ezt az ellenőrzést elvégezni és az ügyfeleit gyorsan tudja értesíteni az esetleges elmaradásról.
- g) Az adózói feketelisták letöltésével a nagyobb vállalkozások partnerminősítést tudnak elvégezni. Ezen információkhoz bár jelenleg is hozzáférnek, azonban csak egyedi lekérdezéssel. Ezért a partnerminősítést jelenleg jellemzően az új partnerekre vonatkozóan (vagy azok csekély részére) tudják elvégezni, azt is lassan és nehézkesen. Az adatbázisok API-n keresztül való letölthetőségével a partnerminősítés folyamata részben automatizálhatóvá válik, így az adózók, adótanácsadók, könyvelők akár rendszeresen és széles körben el tudják végezni a partnerminősítést. Az adózási szempontból kockázatot jelentő partnereket így a jelenleginél sokkal hatékonyabban ki tudják szűrni.
- h) Az adóhivatali adatbázisok kinyitása a könyvelő szoftverek piacán jelentős fejlesztéseket fog indukálni. A könyvelő szoftverek fejlesztésével akár több, régóta halogatott funkció, kényelmi szolgáltatás is meg tud jelenni. A könyvelők számára ez egyértelmű hasznót fog jelenteni, mivel a jelenleginél jobb minőségű szoftvereket fognak tudni használni.

Adózókra vonatkozó használati követelmények

A gépi interfész működése annak kialakítása autentikációs és autorizációs mechanizmusok a fejlesztők számára transzparensen ugyanaz lesz, mint ami, már az Online Számla rendszerben kialakításra került.

1) A szolgáltatást használni kívánó adózónak előzetesen az Online Számla rendszer felhasználó szerkesztő felületén technikai felhasználót szükséges létrehoznia vagy egy meglévőnek megfelelő jogosultságot beállítania. Az adatkommunikáció kizárólag gép-gép kapcsolattal, technikai felhasználó útján lehetséges. A technikai felhasználók által elvégzett tevékenységekhez nem feltétlenül kapcsolódik felületi megjelenítés.

2) A technikai felhasználó számára aláírókulcsot és cserekulcsot kell generáltatni a kialakításra kerülő felületen. Az aláírókulcs az üzenetek aláírására szolgáló requestSignature számításában játszik szerepet, míg a cserekulcs az adatküldési token szerveroldali elkódolásához és a kliensoldali dekódolásához szükséges.

A kapcsolódáshoz implementálandó technológiák

- HTTPS – Biztonságos HTTP
- Webservice - Webszolgáltatás
- WADL – Webalkalmazás Leíró Nyelv
- REST API – Adatszolgáltatáshoz szükséges REST interfész
- XML – Kiterjeszthető Jelölő Nyelv
- Kódolási és titkosítási algoritmusok

A fenti elvárások a gyakorlatban azt jelentik, hogy ha egy könyvelő szoftver az Online Számla rendszerrel API kapcsolatot képes volt kialakítani, akkor az eÁFA M2M rendszerhez is képesnek kell lennie a kapcsolatot kialakítani, mivel az Online Számla rendszertől eltérő technológiát nem tervezünk alkalmazni. A szoftverfejlesztők oldalán kell számolni fejlesztési szükséglettel, azonban a piaci nyomás, az ügyféli igények miatt várhatóan ezt viszonylag gyorsan fogják tudni teljesíteni.

Ügyviteli programokra vonatkozó technikai követelmények

1) A szolgáltatási interfészt bármely, az adóalany által alkalmazni kívánt olyan program (továbbiakban: ügyviteli program) igénybe veheti, amely képes a kialakításra kerülő specifikációban meghatározott HTTP üzenet küldésére és séma-konform XML összeállításra.

2) Az ügyviteli programnak minden adatbeküldésnél és adatlekérdezésnél az adózó technikai felhasználójának hitelesítési adatait is küldenie kell. Az ehhez szükséges implementációt az ügyviteli program szabadon meghatározhatja. Nem szükséges kliens oldalon automatizmusokat kialakítani, az adózói igényeknek megfelelő folyamatok szabadon kialakíthatók.

3) Az ügyviteli programnak a sikeres autentikáció elvégzéséhez a következő kódolási és titkosítási algoritmusokat kell implementálnia:

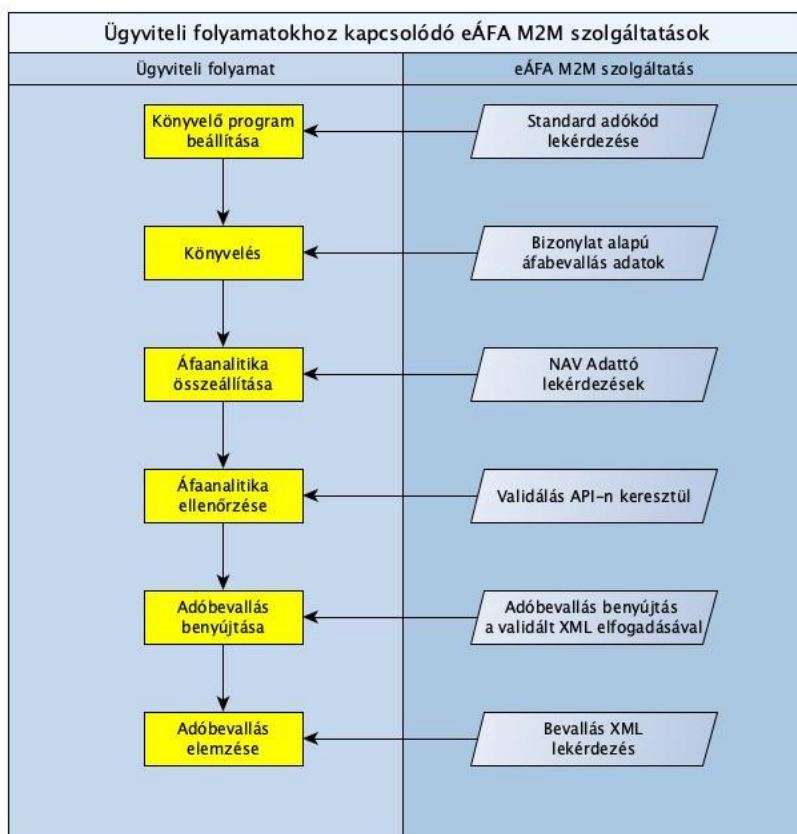
- BASE64 encode/decode (RFC3548)
- SHA-512 encode (RFC6234)
- SHA3-512 encode (FIPS 202)
- AES-128 ECB decode (RFC3826)
- GZIP compress/decompress (RFC1952) (opcionális)

Az ügyviteli programokra vonatkozó technikai követelmények nagyban hasonlóak, mint az Online Számla API kapcsolat esetében. Az alapvető folyamatok nagymértékben azonosak a számlaadat-szolgáltatásnál kialakított folyamatokkal. Az eltérések természetesen vannak, hiszen itt nem egy valós idejű adatszolgáltatást szükséges kialakítani.

1 SZOLGÁLTATÁS ÁTFOGÓ LEÍRÁSA

Az eÁFA M2M rendszernek alapvető szolgáltatása az adóbevallás benyújtása gép-gép kapcsolaton keresztül. Ezt a szolgáltatást egészítik ki azon adatletöltési szolgáltatások, amelyek az ügyfeleknek a könyvelését, adóbevalláshoz kapcsolódó folyamatokat, valamint az elemzést, ellenőrzést segítik. A fő cél olyan szolgáltatáscsomag kialakítása, amely az ügyfél saját ügyviteli folyamataihoz igazítottan kínál szolgáltatásokat. Az M2M kapcsolaton történő bevallás benyújtásnak nem előfeltétele a szolgáltatások igénybevétele, az adott vállalkozástól, a vállalkozás által használt informatikai megoldástól függ, mely szolgáltatásokat és hogyan, milyen célból kívánja igénybe venni.

Az adózái könyvelési, adóbevallási folyamathoz hozzárendelhetők különböző API tevékenységek, amelyeket az alábbi ábra illusztrál:

1. ábra: Adózái folyamatok támogatása eÁFA M2M rendszerben

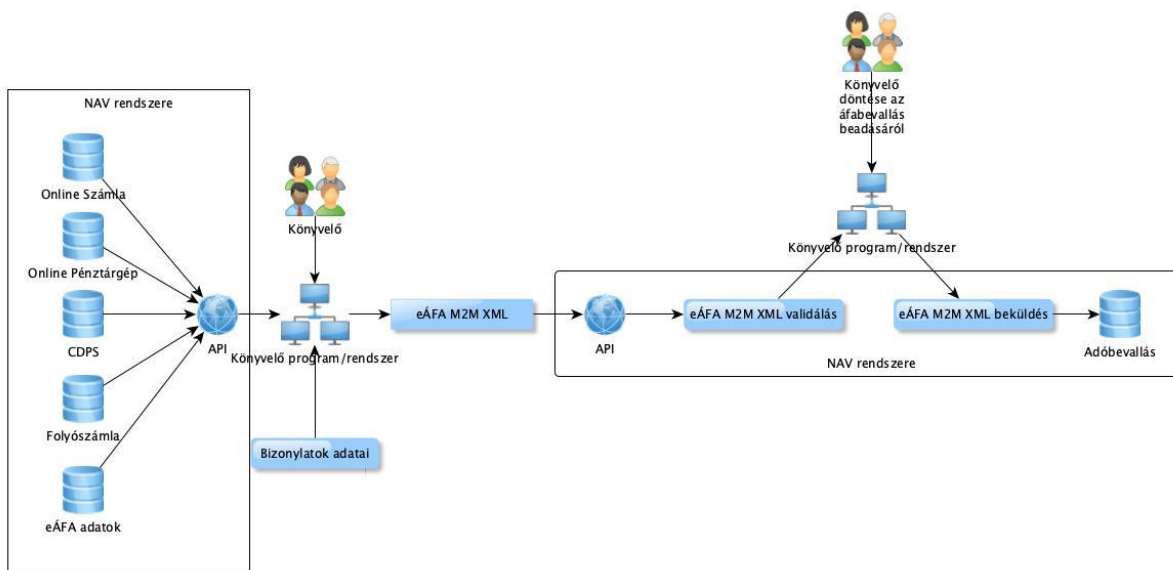
Az egyes szolgáltatásokat egymástól függetlenül is használhatja a vállalkozás vagy a könyvelő, könyvvizsgáló, adótanácsadó. Az adóhivatal a szolgáltatások nyújtását nem korlátozza, minden adózó számára elérhetővé teszi.

A lekérdezési és feltöltési szolgáltatások egymásba kapcsolásával a vállalkozások, könyvelők hatékony folyamatot tudnak kialakítani maguk számára. A letöltési szolgáltatásoknál két típusú szolgáltatást lehet elkülöníteni egymástól:

- Adattó
- eÁFA rendszerből származó adatok letöltése

A NAV Adattóból az adózó nyers adatokat tud leoltni a saját programjába, mely nyersadatok² nem tartalmazzák az adóhivatal által összesített adatokat. Ilyen például a számlaadat-szolgáltatások letöltése, pénztárgépi adatállományok letöltése. Az eÁFA rendszerből származó adatok közé lehet sorolni például a korábban M2M kapcsolaton beadott bevallások letöltését stb.

Az eÁFA M2M átfogó folyamatát az alábbi ábra szemlélteti (az egyes szolgáltatások a későbbiekben részletesen kifejtésre kerülnek):

2. ábra: Szolgáltatások átfogó folyamata

A folyamat főbb részei a következők:

1. Az adózó könyvelő programja API-n keresztül letölti a NAV Adattóból a számára szükséges adatokat, valamint az eÁFA rendszerből származó adatokat.
2. A könyvelő rögzíti a programjában a bizonylatok adatait, amelyhez felhasználhatja az adóhivatali lekérdezések eredményeit is.
3. A könyvelő programból a könyvelő előállít egy eÁFA M2M XML-t, amely az áfaanalitikán kívül a bevalláshoz nélkülözhetetlen egyéb adatokat is tartalmazza.
4. Az eÁFA M2M XML-t a programja API-n keresztül megküldi az adóhivatali rendszer felé, amely rendszer előzetes validációt végez.
5. A validáció eredményét a könyvelő program API-n keresztül megkapja, így a könyvelő a programjában hoz döntést arról, hogy a bevallást az előzetes validációnak megfelelően beküldi-e.
6. Amennyiben a könyvelő úgy dönt, hogy beadja az áfabevallást, akkor a könyvelő programja API-n keresztül értesíti az adóhivatali rendszert a korábban validálásra feltöltött eÁFA M2M XML bevallásként történő beküldéséről.
7. Amennyiben a könyvelő az áfabevallás beadásának határidejét követő 10. nap éjfélig nem hozott döntést a feltöltött eÁFA M2M XML-ről, akkor azt automatikusan törli a rendszer.

² Feldolgozás vagy előfeldolgozás nélküli alapadatok, nem tartalmazzák konverziókat, összesítéseket, az adatokat úgy tartalmazzák, ahogy az adóhivatalhoz beérkeztek.

Amennyiben más úton megtörtént a bevallás benyújtása, akkor azzal az időponttal automatikusan szintén törlésre kerül a feltöltött eÁFA M2M XML.

1.1 NAV Adattó (datalake)

Az adóhivataltól az ügyviteli program a NAV Adattóból egységes API-n keresztül képes különféle adatok lekérdezésére. A lekérdezési szolgáltatások modulárisan épülnek fel, sem adóhivatali, sem pedig kliens oldalon nincs semmilyen kötöttség a használatukra. A NAV Adattóból kinyert adatok a kliens oldalon szabadon felhasználhatók, az adóhivatal semmilyen megkötést nem tesz ebben a tekintetben, ugyanakkor a felelősséget sem vállal a nem megfelelő adathasználatért.

A NAV Adattóból lekérdezett adatok célja, hogy az adózó az adóbevallás benyújtási folyamatait tudja kontrollálni, az adminisztratív hibákat csökkenteni. Ehhez az adóhivatal a meglévő API-kon felül az alábbi lekérdező szolgáltatásokat alakítja ki (különböző adóhivatali projektekben):

- a) Adott adózó nevében és nevére (egészen pontosan adószámára) kiállított számlák lekérdezése teljesítési időpont alapján (teljes XML és digest is).
- b) Warning információk elérhetővé tétele a vevő oldalon is.
- c) Adófolyószámla adatok elérhetővé tétele aktuális állapot szerint.
- d) A jelenleg is nyilvános adózói listák (feketefoglalkoztatók, megbízható adózók, törölt adószámok stb.) elérése API-n keresztül.
- e) Az OPG naplóállományok kiadása API-n keresztül (OSA/eÁFA felhasználó menedzsmenttel és hitelesítéssel).
- f) Termékiporthoz kapcsolódó áfaadatok (CDPS) átadása API-n keresztül.

1.2 eÁFA lekérdezések

Az eÁFA rendszer számos olyan adatot tárol, amely támogatja ügyféli oldalon a gépi adatfeldolgozást, vagy valamely ügyviteli folyamatban nyújt támogatást. Az eÁFA lekérdezések az alábbi szolgáltatásokat tartalmazzák:

- Számlára vonatkozó adókódolási összesítő lekérdezése
 - Számla sorszám alapján lekérdezhető, hogy a NAV milyen adókódolást alkalmazott a számla tételeire, mellyel kapcsolatosan számlánként, adókódonként összesítve összegekkel vissza kell adni az eredményt.
- EÁFA M2M XML feldolgozási státusz
- Bevallás riport (összesítő) lekérdezése (Jelenlegi bevallás XML)
- Számlára vonatkozó adókódolási összesítő batch lekérdezése
 - Adott időintervallumon belül beérkező számlákra vonatkozóan lekérdezhető, hogy a NAV milyen adókódolást alkalmazott a számlák tételeire, melyekkel kapcsolatosan számlánként adókódonként összesítve összegekkel vissza kell adni az eredményt
- Webes áfaanalitika letöltés
 - A webes felületek döntése nyomán keletkező Áfaanalitika letöltése
- Standard adókód lista és a hozzátartozó metaadatok letöltése
- Weben beállított ügyféli szabályok letöltése

1.3 eÁFA M2M XML és annak feltöltése

Jelen koncepció szerint a gép-gép kapcsolaton keresztül áfabevallás benyújtását az áfaanalitika és a bevalláshoz szükséges további adatok (eÁFA M2M XML) feltöltése jelenti. Így a gép-gép kapcsolat esetében bevallási űrlapot nem kell és nem is lehet kitölteni, a jelenlegi áfabevallási űrlaptól jelentősen eltérő megoldással fog megtörténni a bevallás benyújtása. A feltöltött adatokat az adóhivatali rendszer elemzésnek veti alá, amelynek eredményéről gépi úton ad visszajelzést.

A fentiek alapján szükséges egy standard és az áfabevalláshoz kötelezően használandó áfaanalitika struktúra kialakítása, valamint ehhez kapcsolódó, szintén kötelezően használandó standard adó kódok bevezetése. A standard adó kódok bevezetése jelentős előrelépést jelent az áfával kapcsolatos jelölések egységesítésére, így a különböző rendszerek átjárhatóságának biztosítására is. Ennek részletesebb technikai követelményeit a 3. fejezet tartalmazza.

A NAV Adattóból és az eÁFA rendszerből letöltött adatoknak és az adóhivatal részére feltöltésre kerülő áfaanalitikának nincs közvetlen kapcsolata. Az eÁFA rendszerből a felületen megképzett áfaanalitika letölthető, azonban nem szükségszerűen ebből az áfaanalitikából lesz ügyféli oldalon az eÁFA M2M XML.

2 NAV ADATTÓ RÉSZEI

A NAV Adattó biztosítja az alapadatokhoz történő adózói hozzáférést API-n keresztül. Jelen koncepció kizárólag az adatok felsorolását tartalmazza, adatszerkezetre, bevezetési időpontokra, megvalósításra vonatkozó döntéseket nem.

Az egyes API-k megvalósítása időben eltérhet egymástól, jellemzően nem is épülnek egymásra. Adóhivatali oldalon eltérő projekteknek a végeredménye is lehet a NAV Adattó egyes elemeinek az implementálása. A jelenlegi dokumentáció a teljes kép láttatása miatt tartalmazza az összes olyan adatkört, amelyet az eÁFA M2M rendszerben hasznosnak látunk.

A technikai megvalósítás oldaláról érdemesnek látszik minden egyes adatkörre önálló API-t kialakítani és nem egy nagy API-nak az elágazásaként megvalósítani. Ezáltal mind az időbeli eltérést, mind pedig a karbantartásból fakadó verziókövetést egyszerűsíteni lehet. Például amikor egy újabb adatkört megnyitunk API-n keresztül, akkor az a korábbi adatkörök technikai működésére nincs hatással, nem szükséges sémát módosítani, verziót váltani.

2.1 Online Számla API-k átalakítása, bővítése

Az Online Számla rendszerben jelenleg is elérhető több adatlekérdezési lehetőség. Ahhoz, hogy az Online Számla adatokat az adóbevalláshoz nagyobb hatékonysággal lehessen felhasználni, a következő változtatásokat tervezi az adóhivatal végrehajtani:

- a) Számlák lekérdezése teljesítési időpont alapján (teljes XML és digest is)
- b) Warning információk elérhetővé tétele a vevő oldalon

A számlaadatok lekérdezésére jelen dokumentum készítésekor csak akkor van lehetőség, ha a számla kiállítási időszakra, vagy adatszolgáltatás benyújtási időszakra történik szűkítés. Az áfabevallás elkészítéséhez ugyanakkor mindenképpen szükséges ezen dőszaki szűkítésektől függetlenül a

dokumentumon szereplő teljesítési időpont figyelembe vételével meghatározott időszakra történő lekérdezés biztosítása.

Jelen dokumentum készítésekor kizárólag a számlaadat-szolgáltatásra kötelezett félnek mutatja vissza az adóhivatali rendszer a warningokat. A bevallási folyamatok hatékonyabb támogatása miatt a warning információkat a számlabefogadói oldalon is elérhetővé tesszük API-n keresztül. Ezáltal a számlabefogadó is megkapja azt az információt, hogy ha egy számlaadat-szolgáltatással valamilyen adatprobléma lehet.

Az adózói, könyvelői beszélgetések alapján a befogadott számlák warning jelöléseire vonatkozó információnak jelentős értéke van, mivel ráirányítja a figyelmét a problémásnak tűnő számlákra. Így a kizárólag adatszolgáltatás alapján könyvelők, legalább a nem megfelelőnek tűnő számlaadattal rendelkező számlákat mindenképpen elkérlik az ügyfeleiktől, vagy amíg nem látják azokat, addig az azokon áthárított adót nem helyezik levonásba.

A fenti változtatások azt is jelentik, hogy az adatszolgáltatási rendszerhez kapcsolódó API XSD-n változtatásokat kell végrehajtanunk. Ezért a fenti változtatások egyszerre kerülnek bevezetésre.

2.2 OPG naplóállomány

Az OPG naplóállomány lekérdezésének technikai specifikációja a GitHub-on megtalálható: <https://github.com/nav-gov-hu/Online-Cash-Register-Logfile>.

Ezen szolgáltatás megvalósítása előrehaladott állapotban van.

2.3 Termékimport áfaadatai (CDPS adatok)

A CDPS rendszerből a vámeljáráshoz kapcsolódó import vámhatározatok adatai kérdezhetők le, melyekből API formájában a következők érhetők el:

- ✗ importőr/ közvetlen vámjogi képviselő adószáma
- ✗ importőr/közvetlen vámjogi képviselő neve
- ✗ közvetett vámjogi képviselő adószáma
- ✗ közvetett vámjogi képviselő neve
- ✗ határozat iktatási száma
- ✗ határozat kelte
- ✗ a határozatban szereplő
 - adóalap összegét forintban
 - az áfamértéket
 - az áfamértékek szerint összevont áfa összeget forintban
- ✗ a határozat módosító határozatának iktatási számát
- ✗ a módosító határozat szerinti
 - adóalap összegét forintban
 - áfamértéket
 - az áfamértékek szerint összevont áfa összeget forintban
- ✗ visszavonó határozat iktatási száma

- minden határozatra igaz, hogy jelölni kell egy oszlopban azt, hogy a határozatban szereplő adóalap és áfa összeg kivetéses vagy tájékoztató jellegű

A CDPS esetében kizárólag az áfa releváns adatok lekérdezhetőségét szükséges biztosítani, így a dohánytermékekre vonatkozó adatok nem része a szolgáltatásnak.

2.4 További adatok elérése

Jelenlegi koncepció nem zárja le az adóhivatali adatok elérését a fentebb ismertetett körre.

Az adófolyószámla adataihoz API-n keresztüli hozzáférést az adózók, könyvelők számos ügyviteli folyamatnál tudják hasznosítani, nem csupán az áfabevallás elkészítése érdekében. Az adóhivatali célok között szerepel ennek megvalósítása, de ez túlmutat jelen dokumentum keretein.

A <https://nav.gov.hu/nav/adatbazisok> oldalon több olyan adózói lista található, amelyek ismeretében a vállalkozások az üzleti és adózási kockázatukat tudják csökkenteni. Ezek az adózói listák jellemzően adózónként és manuálisan kérdezhetők le, így azokat informatikai folyamatba nem lehet integrálni. Ezen adatbázisok közül néhánynak a gépi úton történő elérése szintén az adóhivatali célok között szerepel.

3 EÁFA LEKÉRDEZÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

3.1 Számlára vonatkozó adókódolási összesítő

Az API adatkapcsolatot nem csupán arra lehet használni, hogy az adóbevalláshoz kapcsolódóan lekérdezéseket indítson a könyvelőprogram, vagy feltöltse az áfaanalitikát, hanem a könyvelési munka folyamatos támogatására is.

Az Online Számla rendszerből lehetőség van arra, hogy a könyvelő program bármikor számlaadat-szolgáltatás lekérdezést indítson. Ennek analógiájára egy olyan adóhivatali szolgáltatást lehetne nyújtani a könyvelők részére, hogy a szoftverük ne csupán letöltse a számlaadatokat, hanem lekérdezze az adott számlaadathoz tartozó standard adókódokat is. Lényegében az eÁFA felületen megjelenő, standard adókódba kategorizált adatokat mutatjuk vissza API-n keresztül.

A szolgáltatás bemenete egy olyan API request, amely legalább a következőket tartalmazza:

- Értékesítő adószáma, opcionálisan vevő belföldi adószáma: az egyiknek az adatlekérdezést kérő adózónak szükséges lennie. A vevő adószáma azért opcionális, mivel ha az adatlekérdező adózó az értékesítő, akkor a számla nem feltétlenül tartalmaz belföldi vevő adószámot. Az értékesítő adószáma ugyanakkor minden esetben követelmény.
- Számla sorszáma: az értékesítő adószáma és a számla sorszáma alapján egyértelműen meghatározható az adott számlaadat-szolgáltatás.

Az API request-ben legyen lehetséges ne csupán egyetlen számlát lekérdezni, hanem időintervallumra is (pl. számla kiállítási időpont, teljesítés időpont).

Az API response üzenet: amennyiben az eÁFA logikája meg tud határozni standard adóкодot vagy adóкодokat, akkor azok kerülnek visszaadásra az adott adóкодhoz tartozó összeggel.

3.2 Webes áfaanalitika lekérdezése API-n keresztül

Az adóhivatal mindenki számára előállítja az általa ismert adatok alapján az adóкодokkal ellátott adott adómegállapítási időszakra vonatkozó áfaanalitika tervezetet (ezt nevezzük webes áfaanalitikának), melyben azok a döntések szerepelnek, amelyet az eÁfa rendszer gépi intelligencia segítségével meg tud hozni. Ezeket a döntéseket amennyiben szükséges, ki kell egészítenie a felhasználónak. Ezt az áfaanalitika tervezetet lehetséges a felületen keresztül megtekinteni, Excel formátumban lementeni, azonban API-n keresztül is lehetőséget biztosít az adóhivatal ennek letöltésére.

Ügyféli oldalon az adóhivatal által előállított webes áfaanalitika tervezet API-n keresztüli letölthetőségének a haszna az ügyféli áfaanalitika összeállítása mellett az ügyféli áfaanalitika előzetes vagy nagy eséllyel jellemzőbb módon az utólagos ellenőrzése, különböző adózói, adótanácsadói elemzések lefuttatásában.

Fontos kiemelni, hogy a webes áfaanalitika nem minden esetben egyenlő az ügyféli áfaanalitikával és nem is feltétlenül tartalmazza az összes, az adott adómegállapítási időszakban figyelembe veendő dokumentumot. Szoftverfejlesztői és adózói döntés a webes áfaanalitika használata, amely nem helyettesítheti feltétlenül az alapadatok letöltését. Az ügyféli folyamatban nem követelmény a webes áfaanalitika használata az ügyféli áfaanalitika összeállításához. A két áfaanalitika független folyamat eredményeként jön létre és szerepe is eltérő egy adózó ügyviteli folyamatában.

Amennyiben a felhasználó szabályokat definiált a felületen, azoknak megfelelően készül el a webes áfaanalitika. Jelen dokumentumban a webes áfaanalitika alatt tehát nem kizárólag az adóhivatali szabályoknak megfeleltethető áfaanalitikát, hanem az ügyfél által esetlegesen definiált szabályokkal kiegészített, pontosított áfaanalitikát kell érteni. Webes áfaanalitikaként tehát egy kimutatás jelenik meg a felületen és az M2M kapcsolatban.

3.3 Beküldött áfabevallás XML lekérdezése

A beküldött áfabevallás XML-t nagy valószínűséggel a könyvelő programok tárolni fogják. Ugyanakkor előfordulhat, hogy az adott könyvelőprogramból eltűnik az XML, vagy könyvelő program vagy könyvelő váltásnál egyszerűbb az adóhivataltól lekérdezni az áfabevallás XML-ket, mint migrálni egy másik rendszerből. További előny lehet, hogy egy könyvvizsgálat, adótanácsadói átvilágítás esetén az auditoroknak sokkal több információt hordoznak az adóbevallás XML-ek, melyekre elemzéseket is tud építeni. Ezáltal nem az adózó által megőrzött XML-ket kell bekérnie, hanem ha hozzáférést tud kapni az adóhivatali rendszerhez, akkor nem csupán az Online Számla adatokat, hanem az eÁFA adatokat is le tudja kérdezni.

Az API request állománynak legalább a következőket tartalmaznia szükséges:

- Adózó adószáma
- Bevallási időszak kezdete

- Bevallási időszak vége
- Összes bevallás XML-t kéri letölteni, vagy az adott időszaki utolsó állapotot (utolsó önellenőrzés, vagy ha az nem volt, akkor az alapbevallás)

Az API response a bevallás teljes eÁFA M2M XML adatállományát tartalmazza, valamint mindazokat a warning figyelmeztető üzeneteket, amit a beküldéskor az áfabevallás megkapott. Így tehát nem csupán az áfaanalitika kerül visszamutatásra, hanem ha volt átvezetési melléklet, vagy önellenőrzési melléklet, akkor azokat is tartalmazni fogja. A warningok visszamutatása egyértelműen támogatja a jogkövető magatartást, esetleges önellenőrzések megfelelő adattartalommal történő beadását. Jelentős üzleti értékkel bír, hogy a warningokat nem egyszer kapja meg a felhasználó, hanem bármikor lekérdezheti az adóhivatali rendszerből.

3.4 Standard adó kód API lekérdezése

A standard adó kódokat optimális esetben nem változtatjuk túlságosan gyakran, ugyanakkor nem lehet kizárni a változtatás lehetőségét (pl. ügyféli javaslatok, jogszabályi változások miatt). A standard adó kódok listáját az adóhivatal webfelületen is publikálja, ugyanakkor kényelmi szolgáltatásként API-s lekérdezést is érdemes nyújtani az ügyféli szoftverek számára.

A standard adó kód API response-ban legalább a következőket érdemes szerepeltetni:

- Standard adó kód gépi formátuma
- Standard adó kód beszédes formátuma
- Standard adó kód leírása magyarul
- Standard adó kód leírása angolul
- Standard adó kód leírása németül
- Érvényesség kezdete
- Érvényesség vége (ha még mindig érvényes, akkor ez a mező üres)
- Egyéb a kódra vonatkozó metaadat

3.5 Ügyféli szabályok feltöltése és letöltése

A könyvelő programok és az adóhivatal eÁFA webes felületén kialakított szabályok átjárhatóságát jelentősen támogatná az ügyféli szabályok API-n keresztüli feltöltése és letöltése. A könyvelő program standard szabályokat tudna feltölteni az eÁFA webes felületére, valamint a felületen beállított szabályok a szoftverbe letölthetők is lehetnének.

Az átjárhatóság biztosításával a következő ügyfélélmények válnak elérhetővé:

- Könyvelő program felületén keresztül beállíthatók az eÁFA felület ügyféli szabályai, így egy helyről menedzselhető a szabályok beállítása (nem szükséges a könyvelőnek felületek között váltania, könnyebben érti a saját ügyviteli környezetét).
- Az ügyféli szabályok a könyvelő program szabályaival egyezően futnak le az eÁFA felületen, melynek következtében a webes áfaanalitika pontosabb lesz.

Az adóhivatal is profitálhat az ügyféli szabályok feltöltéséből, mivel a könyvelő programokban beállított szabályokból tudja tökéletesíteni az eÁFA felület algoritmusát - gépi tanulás útján is.

3.6 Bevallás riport (összesítő) lekérdezése

Az M2M bevallás XML-ből lekérpezhető a jelenlegi 65-ös nyomtatvány teljes adattartalma. A könyvelők számára jelentős hozzáadott értéket jelentene, ha az M2M bevallást a hagyományos űrlap szerkezetben is meg tudná nézni. Fontos hangsúlyozni, hogy nem a nyomtatvány képe lesz a bevallás, hanem az API-n keresztül feltöltött XML. Az űrlap a könyvelők számára főleg a kezdeti időben fog jelenteni egy ellenőrző funkciót.

A bevallás riport (összesítő) API-n keresztüli lekérdezése lényegében a jelenlegi 65-ös ÁNYK űrlap XML-nek a visszaadását jelenti. A könyvelő program amennyiben ÁNYK-ba betölti az XML adatokat, akkor a könyvelő számára a megszokott vizuális módon megnézheti a bevallás adatait.

4 eÁFA M2M XML

Az eÁFA M2M XML alapvetően a SAF-T pilot eredményeként előállt áfaanalitikát jelenti³, amelyet néhány ponton szükséges kibővíteni, hogy adóbevallásként lehessen használni. Mivel a SAF-T pilot az űrlap alapú bevalláshoz kötötte az áfaanalitikát, ezért a séma Taxinformation része is megváltozik.

A fentiek alapján a SAF-T pilotban kidolgozott áfaanalitika adattartalma jelentős részben megmaradhat, azonban az adatstruktúrát mindenképp változtatni szükséges. A változtatás főbb pontjai a következőket jelentik:

- a) Standard adó kódok bevezetése
- b) Adóelszámolási adatokkal történő kiegészítés
- c) API-n történő beadással kapcsolatos változtatások
- d) Kiegészítő adatok (pl. 170-es adatlap, önellenőrzési melléklet adatai stb.)

4.1 Standard adó kód

A webes felületnél kialakított standard adó kódokat használja az eÁFA M2M is, amely közvetetten alkalmas a jelenlegi áfabevallás egyes sorainak a megfeleltetésére. Az M2M esetén is lehetőséget kell adni a standard adó kódok ügyféli kialakításának a felületi adó kódokhoz hasonlóan. Tehát nem fix lista jelenti az M2M standard adó kódjait, hanem a képzési szabály a standard.

A standard adó kódokat az eÁFA M2M rendszerben össze kell tudni rendelni a vállalkozás által használt adó kódokkal és a vállalkozás adó kódjainak leírásával, érvényességi idejével. Ennek oka, hogy a gép-gép kapcsolaton beadásra kerülő áfaanalitika nem csupán adó bevallási, hanem ellenőrzési célokat is szolgál.

A könyvelő programok nagyon jellemzően a számlafeldolgozásnál adó kódokat használnak. Ezek az adó kódok vagy program specifikusak vagy pedig ügyfél specifikusak. A kialakításra kerülő standard adó kódok a piac számára is egyértelmű irányt jelentenek. Nem várjuk el, hogy minden társaság a standard adó kódokat használja, ugyanakkor elvárjuk, hogy az általuk használt adó kódok a standard adó kódokkal egyértelműen párosíthatók legyenek.

³ https://github.com/nav-gov-hu/SAF-T_HU

Az ügyféli oldalon az adó kódok tisztítása, karbantartása eddig is feladat volt, melyet nem feltétlenül kellő rendszerességgel végeztek el. Ezért kialakultak olyan problémák, hogy a könyvelő rendszerben nem kellően részletes vagy nem használt adó kódok is tároltak. A standard adó kódokkal az adó kódok frissítését ki tudjuk kényszeríteni, melynek következtében a nyilvántartások minősége is növekedni tud. A jogkövető adózóknál ez egyértelmű előnyt jelent, mivel viszonylag egyszerű módon tudja karban tartani a saját adó kódjait, nem az adó bevallás nyomtatványból szükséges közvetve levezetni a szükséges adó kódokat.

Az adó kódok adó bevallásnak való megfeleltetése jelenleg adózói komplexitástól függően akár egy-két napos tevékenység lehet. Mivel az adó kódok teljesen kiváltják az adó bevallás űrlapot, ezért ez a tevékenység teljesen eltűnik, az adó kódok standard adó kóddal történő megfeleltetése jelentősen rövidebb időt igényel.

Számos könyvelőnek az áfaanalitikából nem automatikusan kerül megképzésre az áfabevallás, vagy annak bizonyos részei. Számukra egyértelműen adminisztráció csökkenést jelent, ha a könyvelő programjában megképzésre kerülő áfaanalitikát elegendő adó bevallásként benyújtania.

4.2 EÁFA M2M XML fő csomópontjai

Alapvetés, hogy az eÁFA M2M XML-t adó bevallásként szeretnénk használni, amely tartalmazza az adózó áfaanalitikáját is. Éppen ezért az eÁFA M2M XML nem csupán áfaanalitikát tartalmaz, hanem olyan adatszerkezet, amelyből leképezhető a jelenlegi űrlap alapú áfabevallás, az adóhivatali adó bevallási folyamatba beilleszthető és az adójogszabályokban az adó bevallásokkal szemben támasztott követelményeknek is eleget tud tenni.

Az eÁFA M2M XML-nek mindenképpen részének kell lennie az összes felszámított, az összes levonható adónak. Ezen kívül szerepeltetni szükséges az XML-ben a következő adóelszámolási adatokat:

- Előző időszakról beszámítható csökkentő tételek összege
- Befizetendő adó
- Visszaigényelhető adó
- Következő időszakra átvihető követelés

A fenti adatok nem képezik az adózók által használt jelenlegi áfaanalitikát, mivel ezek vagy származtatott adatok, vagy pedig kizárólag bevallási adatok. Ugyanakkor mindenképpen szükséges szerepeltetni az eÁFA M2M XML-ben, amennyiben bevallásként is szeretnénk használni.

Az eÁFA M2M XML-nek nem része a jelenlegi bevallás űrlap lapjai, vagy az azokra való hivatkozás sem. Adóhivatali oldalon az eÁFA M2M XML-ből (az adattartalom és standard adó kódok alapján) egyértelműen leképezhetők a bevallás űrlapjainak az adatai. A jelenleg alkalmazott bevallás űrlapokon léteznek olyan adatok, amelyek nem képezhetők le az áfaanalitikából. Ilyen például a 170-es lap, amelyet logikailag sem lehet az áfa analitikából származtatni.

A fenti adatoknak az adóhivatalhoz az eÁFA M2M XML-el együtt szükséges megérkeznie, nem képezhetnek különálló adatállományt. A jelenlegi elképzeléseink szerint az eÁFA M2M XML a következő fő csomópontokból állna:

- Master data
- Adóelszámolási adatok

- Áfaanalitika
- Kiegészítő adatok:⁴
 - 170-es nyilatkozat
 - EUNY lap
 - Önellenzés
 - Egyéb adatok (pl. állatbetegséggel összefüggő járványügyi intézkedés miatti kártalanítás okán fizetési halasztás kérése, behajthatatlan követelés elszámolásával kapcsolatos nyilatkozat stb.)

Az adóelszámolási adatokat az áfaanalitika ellenőrzésére is érdemes felhasználni, mellyel ellenőrizni lehet, hogy az áfaanalitika minden szükséges tételsort tartalmaz-e az adóelszámoláshoz. Ezen kívül az adóelszámolási adatok kerülnek például az adószámlára. Az adóhivatal nem az általa kalkulált adatok alapján könyvel tehát, hanem a folyószámla könyvelés alapadatát az adóbevallásnak mindenképp tartalmaznia szükséges.

A master data csomópontra technikai okok miatt van szükség. Az olyan jellegű kódoknál, melyeket nem akarunk mindenképpen megismételteni az adott adatállományban. Ilyenek lehetnek a következők:

- Partner adatok:
 - PartnerID
 - Önszámlázás indikátor
 - Név
 - Cím
 - Kontakt
 - Bankszámla
 - Adószám
 - Községi adószám
 - Áfacsoport azonosító
- Adótábla:
 - Társaság által használt adó kód
 - Adó kód érvényességének kezdete és vége
 - Leírás
 - Adókulcs
 - Ország
 - Standard adó kód

Az áfaanalitika szerkezete az alábbi mezőket tartalmazza:

- Fejadat:
 - Adóelszámolási időszak: pl. 2023-01, 2023-1Q, 2023-Y
 - Adóelszámolási időszak kezdete és vége: pl. 2023.01.01-2023.01.31, 2023.01.14-2023.01.31
 - Összes fizetendő adó összege
 - Összes levonható adó összege

⁴ Ezek a kiegészítő adatok jelenleg nincsenek a dokumentumban specifikálva. Érdemes lehet az érintett adatlapokat XML formájába átültetni és egy csomópont alá kötni.

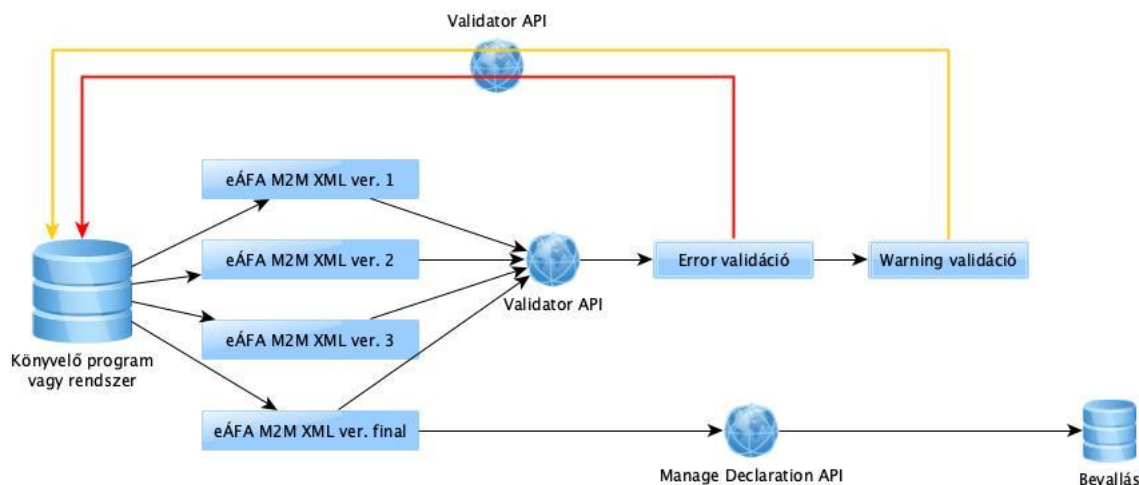

- Elszámolandó adó (előző kettő különbsége, azonban nem számoljuk, szerepeltetni kell a struktúrában)
- Tételsor adatok:
 - Sorszám
 - Áfa főkönyvi számlaszám
 - Bizonylat sorszáma
 - Bizonylat kiállításának dátuma
 - Adózási pont dátuma (TaxPointDate)
 - Főkönyvi feladás dátuma
 - Könyvelés egyedi azonosítója
 - Adóelszámolási információk:
 - Adó kód
 - Adókulcs
 - Fizetendő: adóalap, adóösszeg
 - Levonható: adóalap, adóösszeg
 - Adómentesség oka
 - Levonási hányad: levonási hányados, levonható adó összege
 - Tranzakció leírása, megjegyzések
 - Partner adatok:
 - PartnerID
 - Név, cím
 - Partner tranzakcióval érintett adószáma

Az eÁFA M2M XML nem tartalmazza a jelenlegi M lapokat és nincs is rá szükség. Mivel az áfaanalitika sokkal több és részletesebb adatot tartalmaz a levonásba helyezett bizonylatokról (sőt a fizetendő oldalon is bizonylatszintű adataink lesznek), ezért értelmét veszíti az M lapok használata.

5 EÁFA M2M XML ELŐZETES VALIDÁLÁSA

A megfelelő struktúrában és minőségben kitöltött eÁFA M2M XML az adóhivatal számára szükséges. A validációnak mint önálló funkciónak is vannak jelentős előnyei az adózói oldalon. Éppen ezért az adózók számára lehetőséget kell adni arra, hogy kifejezetten erre a célra dedikált API-n keresztül XML beküldéssel tudják bármennyi alkalommal validálni az általuk előállított eÁFA M2M XML-t. Az az XML, amelyet validációt követően úgy gondol az ügyfél, hogy beadja, egy külön operáción keresztül jelzi, hivatkozva a legutoljára lefuttatott validációra.

3. ábra: Áfaanalitika XML validáció

Az előzetes validáció az adóbevallás „előszobáját” jelenti. A Manage Declaration API lényegében a legutolsó validált XML adóbevallásként történő ügyféli jóváhagyását jelenti. A Manage Declaration API indítja el az adóbevallási folyamatot.

A Validator API szerepe, hogy a kapott válaszok alapján az adózó eldöntse, hogy az adott áfaanalitikát be akarja-e adni áfabevallásként vagy sem. Manage Declaration API-ba csak olyan XML adható meg, amely nem kapott error hibaüzenetet. Az error hibaüzenet megakasztja az adóbevallási folyamat elindulását is.

Az előzetes validáció nem csupán teljes időszakra terjedhet ki, hanem lehet egy nap, egy hét, vagy az adózó által kiválasztott tetszőleges (de egy adóélszámolási időszakon belüli) időszak adata is. Ekkor is teljes eÁFA M2M XML-t tölt fel az adózó programja a rendszerbe, és ezen adatok alapján történik meg a validáció. Az előzetes ügyféli beszélgetések alapján az adóbevallás készítését megelőzően, az adóbevallási időszaknál rövidebb időszakra történő ellenőrzések, validálások lefuttatásának van ügyféli előnye, üzleti haszna. Például az adózó döntésétől függően sokkal korábban elkezdheti az anomáliák feltárását, rendbetételét, még mielőtt az adóbevallásához használt, véglegesnek szánt áfaanalitikát elkezdené összeállítani. Az előzetes validálással a különböző problémákra tudjuk ráirányítani a könyvelők figyelmét, és akár hetente kiszűrheti a könyvelő a hibákat, nem pedig az adóbevallást megelőző napokra hagyja ezt a tevékenységet.

Az előzetes validáció önálló szolgáltatásként úgy működik, hogy annak semmilyen joghatása nincsen, az adóhivatal számára nem lényeges szempont, milyen adatokkal történt meg az előzetes validáció és milyen jellegű hibaüzeneteket adott vissza az adott adózónak. Éppen ezért, ha ugyanazon bevallási időszakra újabb eÁFA M2M XML-t tölt fel a felhasználó Validator API-n keresztül, akkor a korábbiak adatai törlésre kerülnek. Ugyanígy törlésre kerül az eÁFA M2M XML, amennyiben az adózó más csatornán beadta az áfabevallását, vagy nem adott be áfabevallást semmilyen formában sem és letelt az áfabevallás beadásának határidejét követő 10. nap.

Az ellenőrzések eredményeként előállt üzenetek két típusba sorolhatók:

- Error validáció üzenetei – az adóbevallás feldolgozási folyamatát blokkolja
- Warning validáció üzenetei – az adóbevallás feldolgozási folyamatát nem blokkolja

Amennyiben egy eÁFA M2M XML elem valamely validációs követelménynek nem felel meg, akkor erről gépi úton, de ember számára érthető módon szükséges visszajelzést adnia. A visszajelzésnek három nyelvűnek szükséges lennie: magyar, angol, német.

A validációk az adóhivatali oldalon komplex elemzésként futnak le az alábbiak szerint:

- XSD validáció
- XML üzleti validációja
- XML-ből készített ÁNYK XML összefüggés vizsgálatai

A fenti validációk megakadályozzák azt, hogy olyan bevallás az M2M rendszerben benyújtható legyen, amely a későbbi feldolgozási validációnál súlyos hibára futna. Másrészt olyan validációkat is lehetővé tesznek, amelyek túlmutatnak a jelenlegi ÁNYK XML összefüggés vizsgálatain.

5.1 Error validáció

A feltöltést követően az error validáción fennakadt XML állomány nem kerülhet bevallásként feldolgozásra, Manage Declaration operációban nem elfogadható.

Az error validációk során **például** az alábbi elemzések futnak le:

- Az XSD validáción megbukott a beküldött XML
- Nem megfelelő technikai felhasználó küldte be az eÁFA M2M XML-t
- Súlyos összefüggés hibát tartalmaz a beküldött XML
- ...

Amennyiben egy XML az error validáción megbukik, akkor a warning validációk már nem futnak le.

5.2 Warning validáció

A feltöltést követően az adóhivatal számos ellenőrzést és keresztellenőrzést futtathat le az adatállományon, mely ellenőrzések eredményét visszamutatva elsősorban adminisztrációs jellegű hibákra derülhet fény. A bevallás ettől még benyújtott, ugyanakkor az adózó felelőssége, hogy a kapott válaszüzenet alapján benyújt-e önellenőrzést, vagy a warning üzenetek alapján is megfelelőnek találja a benyújtott bevallást.

A warning validációknál amennyiben az Online Számla adatokat használunk, azok nem a webes felület által megjelenített adókodekelt adatokat jelentik, hanem a teljes Online Számla adatkört. Előfordulhat, hogy adózó néhány hónapja befogadott számlára alapoz levonási jogot, amely a kijánlott adatokban nem is szerepel, azonban ennek a számlának nem szabad csupán ezen ok miatt warningot keletkeztetnie.

A warning validáció során **például** az alábbi elemzések futnak le:

- Az adózó által kiállított számlák alapján Online Számla rendszerben az áfaanalitikától nagyobb összeg jelenik meg adóalapként vagy adóösszegként
- Az áfaanalitikában olyan belföldi ügyletről szóló számla után akar érvényesíteni az adózó adólevonást, amely nem található meg az Online Számla rendszerben, vagy megtalálható, de ott nem szerepel felszámított adó.

- Az adózó olyan számla alapján érvényesít adólevonási jogot, amit az ügyletet teljesítő adóalany érvénytelenített.
- A vállalkozás az ugyanazon számlában áthárított adót teljes összegben eltérő időszakban már levonásba helyezte.
- A vállalkozás nem számára kiállított számlára alapoz adólevonást.
- A kiállított számláján áthárított adót nem helyezte be fizetendő adóként a megfelelő időszakba.
- Pozitív számlamódosítást hajtott végre az adózó, azonban nem önellenőrzést hajtott végre, hanem alapbevallásba helyezte el a számlát.
- Adatösszefüggések vizsgálata (pl. ha egyik adat kitöltött, akkor egy másik adatnak is kitöltöttnek kell lennie, vagy mindkét adat egyszerre nem lehet kitöltött stb.).
- ...

A fenti felsorolás kizárólag mintaként szolgál, az error és warning validációs szabályok specifikációját a későbbiekben szükséges kidolgozni.

Az adóhivatali API response üzeneteinek mindenképpen tartalmaznia szükséges azt az információt, hogy az adott validációt az előzetes elemző (Validator API) végezte el vagy pedig az éles adóbevallási folyamatának a részét képezi (Manage Declaration API).

6 ÁFABEVALLÁS BENYÚJTÁSA

Alapvetés, hogy M2M kapcsolaton hibás áfabevallás nem nyújtható be. Amennyiben az előzetes validáció eredménye error üzenet, akkor a feltöltött eÁFA M2M XML bevallásként nem nyújtható be.

Az eÁFA M2M XML kizárólag API kommunikációval kerülhet el az adóhivatalhoz. Az adóhivatali rendszer a beküldést követően ellenőrzéseket végez az adatállományon (lásd előző fejezet). Mivel nem egy űrlap alapú bevallást kap meg az adóhivatal, hanem tételes adatokat, ezért a bevallás ellenőrzések száma lényegesen több és mélyebb lesz, mint a jelenleg alkalmazott. A validáció eredményéről az adózó a beküldés módjától függően visszajelzést kap.

Az API kommunikáció alkalmazásával benyújtott áfabevallás esetén mindenképp születik egy válaszüzenet, amely a beadás tényét tartalmazza. Ez a válaszüzenet tartalmazza az error vagy warning üzeneteket is. A válaszüzenet API-n keresztül kerül visszaküldésre.

Amennyiben az ügyfél betallózással tölti fel az adóbevallását, akkor szintén lefutnak az error és warning validációk. A validációk eredménye ebben az esetben a felületen jelenik meg, amit a felhasználó akár le is tölthet.

Error esetében az áfabevallás további feldolgozására és benyújtására nincs lehetőség. Tehát hibás áfabevallás benyújtására nincs lehetőség M2M rendszerben sem. Amennyiben a benyújtott áfabevallás kizárólag warning hibaüzeneteket tartalmaz, a bevallás feldolgozásra kerül és be lehet nyújtani. Nincs olyan adószakmai igény, hogy az adóbevallásoknak warning mentesnek kell lennie, vagy időben azzá kell válnia. Az adózó döntése, hogy a warningok hatására önellenőrzést nyújt be, vagy a warningokat megvizsgálva arra az álláspontra jutott, hogy számára nem relevánsak.